

ОБЛІК ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПОВНОЇ АВТОМАТИЗАЦІЇ

Наявність спільного інформаційного масиву уможливорює оперативний збір, обробку, аналіз та подання необхідної облікової інформації для потреб управління підприємством. Нині значна кількість вітчизняних підприємств використовує програмний продукт «1С: Підприємство» – призначений для вирішення широкого спектру задач автоматизації обліку. Однією з головних сфер діяльності суб'єктів господарювання є процес виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, що потребує певних витрат і відповідно правильного відображення їх в обліку.

Вагомий внесок у розробку теоретичних аспектів обліку витрат виробництва та калькулювання продукції (робіт, послуг) зробили вітчизняні науковці, зокрема М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, В. А. Дерій, В. В. Сопко та ін. Різноманітні аспекти автоматизації облікових процесів розглянуто у працях В. В. Муравського, О. В. Клименка, Л.О. Терещенка, М. М. Матюхи, В. Д. Шквіра та ін. Проте наразі недостатньо вивченими залишаються теоретико-методичні підходи до застосування інформаційних технологій в обліку витрат виробництва. Тому дослідження особливостей автоматизації обліку витрат виробництва у автоматизованій системі бухгалтерського обліку «1С: Підприємство 8.2», конфігурація «Бухгалтерія для України» є актуальними для забезпечення ефективного розвитку вітчизняних підприємств.

Незважаючи на те, що програмний продукт «1С: Підприємство 8.2» не призначений для розрахунку фактичної собівартості у великих підприємствах із складним методом обліку й розподілу витрат, система дає фінансове та обліково-аналітичне забезпечення інноваційних процесів можливість використовувати спеціалізовані рішення, зокрема, «1С: Управління виробничим підприємством», що забезпечує якісний облік і розподіл витрат для невеликих і середніх підприємств. Облік витрат виробництва ґрунтується на загальних принципах бухгалтерського обліку, що регламентуються вітчизняними нормативними актами (НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО «Витрати» та галузевими методичними рекомендаціями з планування, обліку й калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) [2, с. 75].

Автоматизація обліку витрат виробництва охоплює широку сферу трудомістких операцій, зокрема: групування витрат; визначення планової та фактичної собівартості продукції, напівфабрикатів і незавершеного виробництва; облік відхилень від норм витрат; формування кореспонденції рахунків й відображення її на рахунках синтетичного та аналітичного обліку. Специфікою автоматизації обліку витрат виробництва є те, що загальним інформаційним

масивом є дані, отримані з інших облікових ділянок (заробітної плати, матеріалів тощо) [3, с. 210].

У системі «1С: Підприємство 8.2» облік витрат виробництва та калькулювання продукції розпочинається з налаштування облікової політики підприємства. Важливими складовими формування основних положень облікової політики в частині витрат виробництва є: метод розподілу витрат на прямі (23 «Виробництво») і непрямі (91 «Загальновиробничі витрати»); порядок закриття рахунків; спосіб розрахунку собівартості готової продукції й напівфабрикатів. Для отримання детальної інформації щодо обліку витрат виробництва у системі «1С: Підприємство 8.2» передбачено ведення аналітичного обліку, який здійснюється за допомогою спеціального механізму «субконто», що є певним набором однотипних об'єктів обліку.

Програма «1С: Підприємство 8.2» дає можливість поповнювати перелік необхідних довідників типової конфігурації. Довідники – це спеціальні засоби, що забезпечують ведення списків однотипних облікових об'єктів та зберігання параметрів, що характеризують ці об'єкти. Всі об'єкти довідника мають свій унікальний код, який уможливорює програмі їх ідентифікувати, незалежно від значень інших параметрів, у тому числі й назви. Зазвичай, кожному виду субконто відповідає окремий довідник [1].

Основними довідниками, що містять інформацію стосовно обліку витрат виробництва та калькулювання продукції (робіт, послуг) є: – «Статті витрат». Довідник відповідає за класифікацію витрат за економічними елементами та розподіл загальновиробничих витрат; – «Номенклатура», де зосереджено інформацію щодо коду, повного найменування, класу та типу позиції товарно-матеріальних цінностей (запасів). Довідник забезпечує організацію аналітичного обліку у розрізі номенклатурних груп, що дає можливість нагромаджувати витрати за об'єктами обліку. У номенклатурну групу, здебільшого, об'єднують продукцію, що має однакову структуру собівартості. За кожним видом продукції закріплюється номенклатурна група і фіксується основне призначення у виробництві; – «Номенклатурна група». Довідник містить перелік нормативних груп у розрізі яких передбачено ведення синтетичного обліку; – «Технологічні операції» [4, с. 334].

Довідник містить перелік усіх виробничих операцій, що виконуються на підприємстві, зокрема норму часу, що є довідковим значенням і використовується у розрахунках заробітної плати працівникам. Протягом всього виробничого процесу здійснюється накопичення матеріальних витрат. Для цього у типовій конфігурації системи «1С: Підприємство 8.2» використовуються первинні документи різних облікових ділянок.

Таким чином, автоматизація системи обліку надає змогу істотно полегшити працю бухгалтера, позбавити його трудомісткої роботи, підвищити оперативність й точність облікової інформації, дає можливість поглибити проведення розрахунків економічного і фінансового аналізу роботи підприємства для прийняття відповідних управлінських рішень.

Список використаної літератури:

1. Клименко В. О. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. О. Клименко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
2. Лега О.В. Управлінський облік витрат виробництва в умовах автоматизованої обробки інформації / О.В. Лега, Л.В. Яловега // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2016. – Вип. II. – С. 75 – 80.
3. Лучик С. Д. Особливості автоматизації обліку витрат виробництва / С. Д. Лучик // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит. – 2014. – Вип. IV (56). – С. 209 – 217.
4. Шевчук О.А. Сучасні інформаційні системи обліку на підприємстві / О.А. Шевчук // Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: національна візія та виклики глобалізації. Тези-доповіді Одинадцятої Міжнародної науково-практичної конференції. Тернопіль, 13-14 березня 2014 р. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – Том 2. – С. 333 – 335.